

Hr. Karli Lambot
Juhatuse esimees
Eesti Logistika ja Ekspedeerimise Assotsiatsioon
elea@elea.ee

Tallinn, 01.06.2012

EVR üldpargi vagunite kasutamise uuest korrast

Hr. Karli Lambot,

Täna Teid konstruktiivse kohtumise eest EVR üldpargi vaguni väljastustasude teemal. Kohtumise kokkuvõtteks kirjeldan olukorda, mis sundis EVR Cargo AS poolt sellist sammu ette võtma.

Esmalt mõni sõna antud tasu juurutamise taustast. Vagunite väljastustasude kord hakkab kehtima vaid EVR Cargo AS vagunitele. Teiste omanike üldpargi vagunite Eestisse sattumisel oleme valmis neid endiste reeglite alusel väljastama.

Soovime rõhutada, et vagunite väljastustasu kehtestamine ei ole kuidagi seotud AS EVR Cargo tariifpoliitikaga. EVR Cargo AS ei ole üheski tegevusekirjas või kliendilepingus lubanud garanteerida vagunite olemasolu.

Vagunid on vara, millele kehtivad vaba turg ja sellele vastavad reeglid. Nii nagu nafta hind ei sõltu EVR Cargo AS soovidest, ei sõltu sellest ka vagunite soetushind, varuosade maksumus ning rendihinnad.

Täna üldpargi kasutamise kokkulepped ei võimalda vagunipargi majandamisega jätkusuutlikult tegeleda. EVR Cargo AS-l puudub tänaste üldpargi tasumäärade juures finantsvõimekus uusi vaguneid hankida. EVR Cargo AS kasutada on ca 3000 vagunit, nendest ca 1500 on kasutusea läbinud (poolvagun 22 aastat, kinnine vagun 32 aastat). Kasutusiga saab pikendada kuni 50% võrra kapitaalremondi ja täiendavate tehniliste katsetustega. Kahjuks on ca 500 vagunit sellised, millede pooleteistkordne kasutusiga täitub lähima viie aasta jooksul, misjärel tuleb vagunid utiliseerida.

EVR Cargo AS ei ole viimastel aastatel suutnud täita suurt osa vagunite tellimustest, sest üldpargi vaguneid ei ole piisaval hulgal. Süsteemi muutmata jätmisel on defitsiidi olukord süvenemas, mis samuti ei võimalda prognoosimatu pikkusega tarneaja tõttu kaubavedu planeerida. Üldpargi vagunite defitsiit on igapäevane ka Eesti naabrite juures, sest üldpargi vaguneid lihtsalt ei ole enam endises koguses. Suurim üldpargi vagunite omanik Venemaa likvideeris üldpargi vormi juba aastaid tagasi. Veebruarist 2012 alates on Läti Raudteed samuti teatanud üldpargi kinniste vagunite etapiviisilisest üleminekust erapargiks. Leedu Raudteed saadavad üldpargi vaguneid pikematele reisidele vaid rendivagunitena. Üldpargi ringlusajad on EVR Cargo AS jaoks prognoosimatult aeglased, sest vaatamata kokku lepitud trahvisüsteemidele ei tagastata vaguneid kiirkorras lähtejaama. Põhjuseks on mitmekordne erinevus üldpargi ja eravagunite rendihindades.

Oleme teadlikud, et igasugune hinnatõus tekitab negatiivseid emotsioone ning nõudluse vähenemist. Kahjuks ei ole EVR Cargo AS-l kasutada tasuta vahendeid vagunimajanduse doteerimiseks. Vagunite rendile on tekkinud turg ning EVR Cargo AS on üks turul osalejatest. Me ei saa jätkata olukorda, kus jätkub vagunipargi kiire vananemine ning vähenemine olukorras, kus EVR Cargo AS oma vaguneid selgelt alla turuhinna välja rendib. Lähiaastatel prognoosime vagunite defitsiidi suurenemist ning peame vajalikuks maksimaalsel hulgal uute vagunite soetamist.

Vastavalt ühispargi kasutamise kokkulepetele teenib võõra raudteeadministratsiooni teel liikuv üldpargi vagun omanikuadministratsioonile kasutustasu (ehk siis tinglikult renti). Tasu arvestatakse kogu võõral territooriumil viibitud aja eest ja tasumäärad on toodud allolevas tabelis.

Vaguni tüüp	Tasu CHF ööpäevas	Tasu EUR ööpäevas
Kinnine vagun	17,30	14,40
Platvorm	14,26	11,87
Poolvagun	21,03	17,51
Tsistern	19,99	16,64
Muud vagunid	17,54	14,60
Viljavagun	16,74	13,94
Termosvagun	20,09	16,73

Antud tasumäärad on kehtinud juba aastaid mõningaste väikeste korrigeerimistega. Samal ajal on vagunite müügihinnad 3-4 kordistunud ning rendihinnad on ca 2-3 korda kõrgemad. Näiteks tsisternide rendihind on turul alates 32-st eurost, kinnistel vagunitel 30-40 eurot jne.

Ühispargi vagunite järele on turul väga suur nõudlus – kuna nende kasutustasu on odav ning erinevalt erapargist on ühispargi tühjana sõitmine klientidele tasuta. Kuigi eraparki veotariif on soodsam, kui ühispargil, siis võimalik tasuline tühisõit nullib selle soodsuse ära.

Erapargiga veol tekib kliendile ühispargiga veole sarnane tasuvus siis, kui on võimalik katta kaubaga sõit mõlemas suunas. Eesti klientidele on see aga käesoleval ajal seoses plaanide mittekinnitamisega võimatu.

Samuti on ühispargi vagunite eripäraks see, et teised riigid võivad neid vaguneid suhteliselt vabal käel oma vedudeks kasutada. See viib sügiseti olukorra selliseks, kus eelkõige Kesk-Aiasse saadetud vagunid jäävad kuudeks sinna ringlema. Samuti ei motiveeri neid vaguneid tagasi saatma kiirtagastusrežiimi rikkumise tasu (200 CHF-i). Sama olukorda kasutavad ka meie lõunanaabrid ehk näiteks Läti saadetud ühispargivagun laetakse sealt suure tõenäosusega Venemaa või Kesk-Aasia suunal peale tühjendamist.

Kiirtagastuse režiimi rikkumised 2011 juhtumite arvuna

	Rikkumiste arv
Venemaa	60
Ukraina	429
Valgevene	84
Läti	134
Leedu	34
Kasahstan	1603
Kirgiizi	67
Uzbeki	20
Azerbaidzan	4
KOKKU	2435

Kiirtagastuse režiimi rikkumised 2011 CHF-des

Administratsioon	Meile	Neile
Venemaa	12 000	0
Ukraina	85 800	200
Valgevene	16 800	0
Läti	26 800	1 200
Leedu	6 800	1 400

Kasahstan	320 600	0
Kirgiizi	13 400	0
Uzbeki	4 000	0
Tadžiki	0	0
Azerbaidžaan	800	0
KOKKU	487 000	2 800

Seega on antud kasutustasu ja sanktsioonid reaalsele ajale jalgu jäänud ning teenimaks turutingimustele lähedasemat tasu kehtestaski EVR Cargo AS tasu väljastatud vagunite eest vastavalt nende sihtpunktile.

EVR Cargo AS on üks paljudest vagunite omanikest. Omaniku õigus on oma varale kasutuskord määrata. Kindlasti ei soovi me eeldada, et kliendid peavad vaguneid EVR Cargo AS käest rentima. Pigem eeldame, et turg on vaba ja lisaks EVR Cargo AS-le on turul määramatu hulk rendivaguneid pakkuvaid ettevõtteid. Loodame, et meie kasutustingimustega mittenõustumisel on turul leida meie tingimustest soodsamaid alternatiive.

Mis puudutab juurutamise ajakava, siis EVR Cargo AS oma kliente viimase 1.5 aasta jooksul korduvalt üldpargi vagunite defitsiidi tagamaadest informeerinud. Oleme rõhutanud vajadust mitte loota vaid üldpargile ja kaasata eraparki, mistõttu eeldame klientide valmisolekut tasuda vedude eest õiglast turuhinda juba praegu ja ei pea seega vajalikuks varem välja kuulutatud ajakava muutmist.

Oleme klientidele selgitanud ka vagunite väljastuse üldpõhimõtteid, mille kohaselt eelistatud on marsruutrongid, kiire ringlusega piirkonnad ja erikokkuleppelised projektid. Kuna vagunite väljastustasu juurutamine ei pruugi tuua vagunite defitsiidi osas leevendust, samuti ei pruugi parandada vagunite tagasijõudmise prognoositavust, siis antud prioriteedid ja põhimõtted jäävad kehtima ka edaspidi.

Lugupidamisega,

Indrek Paal
juhatuse esimees
/digitaalselt allkirjastatud/